

آیا اهداف خصوصی سازی تحقق می یابد؟

با وجود افزایش تکالیف خصوصی سازی در قانون بودجه 90 و بهبود سازوکار واگذاری سهام دولتی در چارچوب اصل 44، نه مقامات و نه کارشناسان امید چندانی به تحقق این اهداف ندارند.

جام جم آنلاین: با وجود افزایش تکالیف خصوصی سازی در قانون بودجه 90 و بهبود سازوکار واگذاری سهام دولتی در چارچوب اصل 44، نه مقامات و نه کارشناسان امید چندانی به تحقق این اهداف ندارند. انگار مدتی است اسب خصوصی سازی که این روزها باید بتازاند، افسار و دهنه خورده است، چرا که روند واگذاری ها از سرعت لازم برخوردار نیست و آماری که در ماه های طی شده از سال جاری منتشر شده نیز چشم انداز روشنی را برای باقیمانده سال پیش رو قرار نمی دهد.

به گزارش خبرنگار ما، براساس آمار رسمی، سازمان خصوصی سازی باید 37 هزار و 700 میلیارد تومان درآمد در سال 90 برای دولت محقق کند، حال آن که این سازمان در 4/5 ماه نخست امسال موفق به کسب 2900 میلیارد تومان از این رقم شده و روشن است با این روند، تحقق درآمد هدفگذاری شده امکان پذیر نخواهد بود.

مجموع درآمد مورد انتظار از سازمان خصوصی سازی برای امسال به 3 دسته واریز نقدی درآمد به خزانه دولت، رد دیون دولت و پرداخت بدهی دولت به پیمانکاران تقسیم می شود که با وجود تغییراتی که در مکانیسم واگذاری سهام برای رد دیون و پرداخت بدهی دولت به پیمانکاران پیش آمده، دسترسی به اهداف امسال مشکل تر شده است. طبق تغییرات جدید دیگر سازمان خصوصی سازی نمی تواند عین سهام را بابت دین یا بدهی واگذار کند، بلکه باید سهام را به صورت رقابتی در بورس فروخته و پول حاصل از فروش را به صاحبان دین و طلبکاران بپردازد.

به این ترتیب عرضه واقعی سهام توسط این سازمان چند برابر شده و این مساله در کنار محدودیت کشش بازار بورس برای جذب این سهام بر مشکل عدم تحقق اهداف امسال خصوصی سازی دامن می زند.

در چنین وضعیتی هم مقامات سازمان خصوصی سازی و هم کارشناسان پیش بینی رقم 37 هزار و 700 میلیارد تومان در بودجه 90 برای درآمد خصوصی سازی را غیرواقعی ارزیابی می کنند. به زعم آنان سایر عوامل و حلقه های موثر در تحقق این درآمد چون همکاری شرکت های در حال واگذاری، موانع وقت گیر اداری و مالی و سرانجام کشش بازار سرمایه برای عرضه و جذب این سهام طوری عمل می کنند که امیدها برای تحقق این اهداف کمرنگ می شود.

در راس این منتقدان پیمان نوری، رئیس سازمان خصوصی سازی قرار دارد. براساس اظهاراتی که در سایت سازمان خصوصی سازی دیده می شود، وی گفت: به رغم این که تعداد شرکت های باقیمانده برای فروش نزد سازمان خصوصی سازی به مرور کاهش می یابد، تعهدات بودجه ای سازمان افزایش داده شده است.

وی افزود: در کل سال 89 حدود 2850 میلیارد تومان درآمد واریزی به خزانه از طریق بازار سرمایه داشتیم؛ اما در 4 ماهه نخست امسال این رقم به 2900 میلیارد تومان رسیده است که کل درآمد سال گذشته برای واریز به خزانه را محقق کرده ایم.

نوری تصریح کرد: از سال 84 تا پایان سال 89 مجموعاً حدود 48 هزار میلیارد تومان (به استثنای سهام عدالت) واگذار شده است. حال امسال چه اتفاق خاصی متصور است که فقط برای سال 90 هدفی در حدود 37 هزار میلیارد تومان در نظر گرفته ایم؟

وی با اشاره به محدودیت های عرضه سهام توسط سازمان خصوصی سازی اظهار کرد: روند عرضه ها صرفاً در ید سازمان خصوصی سازی نیست؛ بلکه همکاری شرکت های قابل واگذاری نیز اصل مهمی است.

بازار سرمایه کشش ندارد

مهدی عقدایی، معاون سابق واگذاری سهام سازمان خصوصی سازی، هدفگذاری بودجه 90 برای خصوصی سازی با توجه به کشش سالانه بازار بورس را غیرواقعی ارزیابی کرد و به خبرنگار ما گفت: کشش سالانه بازار بورس برای پذیرش سهام زیر 10 هزار میلیارد تومان است، حال چگونه در یک سال می خواهیم حدود 37 هزار میلیارد تومان سهم را بفروشیم؟

وی افزود: البته پیش بینی می کنم آن مقدار درآمد از کل درآمدهای خصوصی سازی که سهم خزانه دولت و حدود 4000 میلیارد تومان است تا پایان امسال محقق شود. اما بقیه ردیف ها و بویژه تکالیف برنامه پنجم در سال اول اجرا قطعاً محقق نمی شود.

عقدایی خاطرنشان کرد: ما در ماه‌های پیش رو فروش گروه هتل‌های هما به ارزش 3600 میلیارد تومان و واگذاری پالایشگاه‌هایی مانند پالایشگاه شیراز، تبریز و بندرعباس را در برنامه فروش داریم که از محل پیش پرداخت فروش این سهام بعلاوه اقساط سررسید شده و واگذاری سال‌های قبل، درآمد خزانه صددرصد محقق می‌شود.

عقدایی تصریح کرد: با این حال ما نمی‌توانیم پیش‌بینی سال اول برنامه پنجم برای خصوصی‌سازی را قطعا محقق کنیم. برنامه پنجم می‌گوید تمامی شرکت‌های گروه یک که شرکت‌های کوچک و ذیل اصل 44 هستند باید تا پایان سال 90 واگذار شوند. از حدود یک‌هزار شرکت مشمول این حکم در سال‌های قبل حدود 600 شرکت فروش رفته و 400 شرکت مانده است که بعید است در یک سال 400 شرکت به صددرصد سهامشان فروخته شود.

وی افزود: این در حالی است که این حکم برنامه پنجم متعلق به سال پایانی برنامه چهارم است و مهلت اجرای آن یک سال هم تمدید شده است.

عقدایی تصریح کرد: سایر اجزای درآمد امسال خصوصی‌سازی نیز با چالش مشابه روبه‌رو هستند. ما احتمالا نخواهیم توانست بخش زیادی از سهام اختصاص یافته برای رد دیون دولت یا بدهی دولت به پیمانکاران را بفروشیم، چون همه عوامل کار دست ما نیست.

وی گفت: هنگام بررسی لایحه بودجه 90 ما به مجلس پیشنهاد کردیم برای تصریح در خصوصی‌سازی ماده‌ای در لایحه بگنجانند که براساس آن اگر دستگاهی سهام شرکت‌های مشمول واگذاری‌اش را ارائه نکرد، سازمان خصوصی‌سازی اجازه داشته باشد راسا سهام المثنی صادر و واگذاری را انجام دهد، از این‌رو سهام اولیه باطل خواهد بود. اما این ماده هنگام بررسی لایحه حذف شد و روند فعلی پیش‌رو نیز زمانبر است.

وی تصریح کرد: همچنین سازمان خصوصی‌سازی علاوه بر این که حافظ حقوق دولت است، می‌خواهد طوری در بورس مانور کند که مردم و خریداران جز در خریدهایشان دچار حباب قیمتی نشده و ضرر نبینند. یک چنین مسائلی هم است که به ما اجازه نمی‌دهد هر وقت و با هر شرایطی سهام را عرضه کنیم.